ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ТУРИЗМУ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ВИЖНИЦЬКИЙ»

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН І ЗДОРОВ`Я ЖИТЕЛІВ МІСЬКИХ ЕКОСИСТЕМ

Горбуновські читання

(м. Чернівці, 5-6 травня 2016 року)

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Чернівці

«Місто»

2016

АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ЕКЗЕМИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ДОВКІЛЛЯ

Н.А. Степан
Вищий державний навчальний заклад України
"Буковинський державний медичний університет",
58002, Чернівці, Театральна пл. 2
E-mail: dermatology@bsmu.edu.ua

Eczema is one of the most common allergic skin diseases, which is registered in 20-40% of dermatological patients. According to current data, the pathogenesis of eczema is complex and multifactorial. Eczema appears influenced by exogenous factors and disorders of immune response, neurohumoral and endocrine regulation, genetic determinism, related diseases of the digestive system, leading to metabolic disorders, autosensitisation etc.

Екзема – поширене алергічне захворювання шкіри, яке в структурі патології шкіри в різних регіонах України складає від 20% до 40%. Екзема на сучасному етапі характеризується поширеним ураженням шкіри, часто рецидивуючим перебігом, а також формуванням у хворих резистентності до засобів базової терапії, що є причиною тривалої недієздатності, зниження якості життя та соціальної активності таких пацієнтів.

Згідно сучасних досліджень, екзема є поліфакторним дерматозом, у її розвитку та перебігу вагоме значення мають екзо-, ендогенні та аутоімунні чинники, генетична детермінованість, розлади нейрогуморальної та ендокринної регуляції, зміни імунологічної реактивності, наявність хронічних вогнищ інфекції, порушення мікроциркуляції, супутні захворювання шлунково-кишкового тракту, які призводять до обмінних порушень, автосенсибілізації тощо.

Загальні профілактичні заходи при екземі витікають з її етіології і патогенезу. Велику роль відіграє своєчасне усунення зовнішніх та внутрішніх чинників, які викликають розвиток екземи.

Серед екзогенних причин розвитку екземи виділяють вплив екзоалергенів хімічної та біологічної природи, що діють місцево (контактно) через шкіру і набувають антигенних властивостей, а також факторів навколишнього середовища оскільки шкіра як зовнішній покрив організму, першою піддається негативному впливу довкілля.

Одним із важливих механізмів розвитку та хронізації алергодерматозів є наявність вогнищ фокальної інфекції (порожнини рота, шлунково-кишкового тракту та ін.), які не тільки сприяють розвитку мікробної/полівалентної сенсибілізації, але й можуть зумовлювати вторинний імунодефіцитний стан, тому в плані профілактики захворювання рекомендується обстеження у суміжних спеціалістів.

Однією з ведучих ланок патогенезу екземи є функціональні та органічні порушення центральної й вегетативної нервової системи. Встановлено, що алергічні захворювання шкіри, в тому числі й екзема, можуть

виникати та/або загострюватись після нервово-психічних травм, стресів тощо. Велике значення в патогенезі екземи належить змінам регіонарного кровообігу тому важливим є обстеження у ангіохірурга.

Також встановлено, що у значної частини хворих на екзему є сенсибілізація до харчових алергенів, які здатні провокувати загострення даного дерматозу. У зв'язку з цим, важливу роль у лікуванні та профілактиці екземи має раціональне гіпоалергенне харчування пацієнтів.

Згідно сучасних стандартів надання медичної допомоги хворим на екзему, гіпоалергенна дієта таких пацієнтів базується на виключенні з раціону облігатних харчових алергенів, екстрактивних речовин, алкоголю, гостроподразнювальних блюд, а також обмеження повареної солі тощо. Однак слід зважати на можливість розвитку алергічної реакції практично на будь-який харчовий продукт, тому важливим є індивідуальний підхід до вибору продуктів харчування при алергодерматозах. Елімінаційні дієти є більш ефективними при виявленні у кожного конкретного хворого тих харчових продуктів, що провокують виникнення алергійного процесу, шляхом ведення пацієнтами «харчового щоденника». Якщо такі не виявлено, то хворим на екзему призначають гіпоалергенну дієту з виключенням тих продуктів, що мають сенсибілізуючі та подразнювальні властивості, яке не лише сприяє швидкому одужанню пацієнтів, але й є важливим фактором профілактики загострень даного алергодерматозу.

Отже, пацієнти з екземою повинні перебувати на диспансерному обліку, обстежуватись та отримувати лікування у суміжних спеціалістів (алерголог, невропатолог, терапевт, ендокринолог та інші). Важливим профілактичним заходом при екземі є раціональне працевлаштування, дотримання санітарно-гігієнічних норм на підприємствах та в побуті.